

Gestionarea si vizibilitatea sprijinului acordat de UE pentru a ajuta întreprinderile mici sa - si internationalizeze activitatea trebuie îmbunatatite (ECA)

Comisia Europeana a identificat principalele obstacole în calea internationalizarii întreprinderilor mici si mijlocii (IMM-uri) din UE si a pus în aplicare numeroase masuri pentru a le ajuta sa isi extinda activitatea pe pietele internationale, atât în interiorul UE, cât si în afara acesteia, însa acestea sunt însa uneori lipsite de coerenta si de vizibilitate, iar CE nu le coordoneaza întotdeauna suficient de bine cu programele proprii ale statelor membre, potrivit unui nou raport al Curtii de Conturi Europene.

"Initiativa emblematica a Comisiei privind Reteaua întreprinderilor europene (EEN), care ofera o retea de sprijin pentru IMM-urile cu ambitii internationale, necesita o acoperire mai buna în tarile din afara UE, în timp ce în cazul unei alte initiative, de mai mica amploare, axata în mod specific pe întreprinderile de înalta tehnologie nou-înfiintate - Startup Europe - este necesar sa se asigure o mai mare continuitate pe termen lung a activitatilor desfasurate în cadrul acesteia", se spune într-un comunicat al ECA, remis marti AGERPRES.

Conform documentului, IMM-urile - întreprinderi cu mai putin de 250 de angajati - constituie coloana vertebrala a economiei UE, ele reprezentând 99% din totalul întreprinderilor din UE. În afara sectorului financiar, ele asigura doua treimi din locurile de munca din întreprinderi si genereaza peste jumatate din productia economica a UE. Cu toate acestea, ele sunt responsabile pentru doar 30% din exporturile UE.

IMM-urile sunt mai putin active pe pietele internationale decât întreprinderile mai mari: deseori, ele nu detin informatii despre comertul international si despre schemele de sprijin public si, frecvent, le lipsesc pur si simplu cunostintele necesare în acest sens. Pentru a raspunde acestor provocari, Comisia a instituit numeroase programe de sprijin. În 2011, ea adoptat o strategie a UE pentru internationalizarea IMM-urilor, care urmarea sa amelioreze coerenta si coordonarea tuturor formelor de sprijin existente, se mai arata în raport.

"Întreprinderile mici sunt întreprinderi importante pentru UE. Prin comertul transfrontalier în Europa si prin exportul în afara frontierelor acesteia, ele pot aduce o contributie si mai importanta la economia UE. Comisia ar trebui sa faciliteze accesul la informatiile privind sprijinul pentru internationalizarea IMM-urilor si sa aduca programele sale mai aproape de IMM-urile europene, care înca nu au cunostinta despre multe dintre instrumentele si proiectele existente", a declarat Ivana Maletic, membra Curtii de Conturi Europene responsabila de raport.

Curtea a constatat ca punerea în aplicare a strategiei a ramas incompleta. Desi Comisia a reusit, cel putin partial, sa puna în aplicare masuri esentiale, cum ar fi dezvoltarea portalului de informatii online pentru întreprinderile exportatoare (Access2Markets), o serie de activitati importante menite sa sporeasca coerenta masurilor la nivelul UE si la nivelul statelor membre au esuat.

"În special, Comisia nu a furnizat un inventar actualizat al masurilor pentru a putea identifica lacunele, suprapunerile si sinergiile. Curtea critica, de asemenea, lipsa de coerenta a numeroaselor activitati ale UE menite sa raspunda nevoilor de internationalizare ale IMM-urilor, argumentând ca lipseste coordonarea la mai multe niveluri, inclusiv între activitatile UE si cele ale statelor membre. Ea observa si ca sustenabilitatea financiara a programelor de sprijin nu a fost întotdeauna abordata în mod corespunzator de catre Comisie, mai multe programe fiind sistate, în pofida obtinerii unor rezultate pozitive. În ceea ce priveste sensibilizarea, informatiile privind sprijinul pentru internationalizare sunt în prezent mai accesibile, dar beneficiile acordurilor de liber schimb - care sunt esentiale, dar complexe pentru IMM-uri - nu sunt înca suficient promovate.

De asemenea, Curtea a constatat ca EEN si-a atins obiectivele, dar ca era nevoie de eforturi suplimentare pentru a-si îmbunatatii vizibilitatea, coordonarea, acoperirea în tarile terte si consolidarea capacitatilor pentru a sprijini

mai bine IMM-urile în ceea ce privește accesul la finanțare și exploatarea beneficiilor acordurilor de liber schimb. Performanța EEN a variat de la o țară la alta și de la un consorțiu la altul și, în timp ce activitatea unor centre de cooperare comercială din afara UE a fost foarte apreciată (de exemplu, centrul UE-Japonia), altele au fost criticate pentru funcționarea și reactivitatea lor precară.

Membrii EEN au raportat, totodată, că prezenta centrelor a fost necorespunzătoare în țări care sunt parteneri comerciali esențiali, printre care și China.

În ceea ce privește inițiativa Startup Europe, Curtea a constatat că aceasta răspundea nevoilor întreprinderilor nou-înființate, dar numai pe termen scurt, întrucât toate proiectele finanțate au încetat odată cu epuizarea grantului și toate activitățile au fost afectate de probleme generale de sustenabilitate. Cooperarea cu alte instrumente a fost limitată, iar inițiativa a condus uneori la achiziționarea de întreprinderi nou-înființate de către întreprinderi mari din afara UE, fapt care ar putea intra în conflict cu obiectivul de a ajuta întreprinderile să se dezvolte la nivel internațional, rămânând în același timp în UE.

În plus, Curtea solicită Comisiei să îmbunătățească monitorizarea rezultatelor pentru a evalua măsura în care inițiativa în ansamblul ei a contribuit la internaționalizarea IMM-urilor.

În statele membre ale UE, există peste 20 de milioane de IMM-uri, care angajează aproximativ 100 de milioane de persoane. IMM-urile sunt întreprinderi cu mai puțin de 250 de angajați și fie o cifră de afaceri anuală de maximum 50 de milioane de euro, fie un bilanț anual de cel mult 43 de milioane de euro. Internaționalizarea reprezintă procesul prin care întreprinderile devin active pe piețele internaționale, în principal prin intermediul exporturilor.

În perioada 2014-2020, finanțarea UE destinată în mod specific internaționalizării IMM-urilor s-a ridicat la aproximativ 850 de milioane de euro, din care aproximativ 450 de milioane de euro pentru EEN și 30 de milioane de euro pentru Startup Europe; această finanțare este completată de măsuri ale UE care acoperă internaționalizarea IMM-urilor printre multe alte domenii (de exemplu, fondurile ESI, FEIS și programul Orizont 2020). EEN și Startup Europe sunt primele puncte de contact pentru IMM-urile și pentru întreprinderile nou-înființate europene care caută consiliere și colaborare pentru a-și internaționaliza activitatea. La sfârșitul anului 2020, EEN avea peste 625 de organizații partenere, cum ar fi agenții de dezvoltare regională, camere de comerț sau institute de cercetare din 65 de țări, grupate în consorții regionale. În perioada 2014-2020, Startup Europe a promovat 22 de proiecte, care au vizat peste 1.000 de întreprinderi.